

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Sylvy Šiškeové a soudců Tomáše Kocourka a Evy Šonkové v právní věci žalobce: **České vysoké učení technické v Praze**, se sídlem Jugoslávských partyzánů 1580/3, Praha 6, zast. Mgr. Marošem Sovákem, advokátem se sídlem Slovákova 279/11, Brno, proti žalované: **Technologická agentura České republiky**, se sídlem Evropská 1692/37, Praha 6, zast. Mgr. Pavlem Kroupou, advokátem se sídlem Dominikánské náměstí 656/2, Brno, proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 12. 2022, č. j. TACR/119-7/2022, a rozhodnutí předsednictva žalované o stížnosti ze dne 9. 2. 2023, č. j. TACR/119-9/2022, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2023, č. j. 14 A 49/2023-16,

t a k t o :

- I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2023, č. j. 14 A 49/2023-16, **se ruší** v části, v níž byla odmítnuta žaloba směřující proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 12. 2022, č. j. TACR/119-7/2022, a věc **se v tomto rozsahu vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. V rozsahu, v němž byla usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2023, č. j. 14 A 49/2023-16, odmítnuta žaloba v části směřující proti rozhodnutí předsednictva žalované o stížnosti ze dne 9. 2. 2023, č. j. TACT/119-9/2022, **se kasační stížnost zamítá**.
- III. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v části, v níž byla kasační stížnost zamítnuta.
- IV. Žalovanému **se** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti v části, v níž byla kasační stížnost zamítnuta, **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodnutím označeným v záhlaví podle § 21 odst. 7 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), rozhodla, že návrh projektu žalobce č. *TN02000056 – Národní centrum kompetence – Kybernetika a umělá inteligence II.* nebude podpořen (dále též „rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže“). Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce stížnost, kterou předsednictvo žalované zamítlo rozhodnutím označeným v záhlaví. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce bránil u Městského soudu v Praze, který žalobu odmítl.

[2] Městský soud s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 14. 9. 2016, č. j. 10 As 216/2015-34, č. 3484/2016 Sb. NSS, uvedl, že rozhodnutí o stížnosti není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). Stížnost podle § 36a odst. 8 zákona o podpoře výzkumu a vývoje totiž není řádným opravným prostředkem a žalovaná jí tuto povahu nemohla propůjčit vnitřní směrnici. Poučení užitá v rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže označil městský soud za krajně nevhodné. Nešlo však o poučení nesprávné, v jehož důsledku by žalobci neuplynula lhůta k podání žaloby. I pokud by městský soud posoudil žalobu jako směřující proti rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže, byla by opožděná.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítl, že mu městský soud odepřel přístup ke spravedlnosti a že jeho žaloba měla být posouzena jako včas podaná žaloba proti rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže. Na podporu svého názoru odkázal na rozsudky NSS ze dne 30. 11. 2016, č. j. 6 Afs 2/2016-50, a ze dne 10. 5. 2017, č. j. 6 Afs 55/2016-70, a také na nález Ústavního soudu ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. IV. ÚS 3476/11. Směrnice žalované upravující institut stížnosti navozuje dojem, že se o řádný opravný prostředek jedná. Pojednává o ní jako o opravném prostředku, podrobně upravuje postup při rozhodování o ní a nazývá jej *řízením*. V rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže bylo obsaženo poučení o možnosti podat stížnost. Rozhodnutí o stížnosti má všechny zákonné náležitosti rozhodnutí podle § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, včetně poučení o nemožnosti podat další opravné prostředky. Žalobce tak byl v dobré víře, že stížnost je řádným opravným prostředkem. Pokud by nebylo možné žalobu posoudit jako včasnou žalobu proti rozhodnutí, měla být podle stěžovatele posouzena jako žaloba na ochranu před nezákonným zásahem.

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti označila odkaz městského soudu na rozsudek NSS č. j. 10 As 216/2015-34 za příléhavý, neboť se přímo týká institutu stížnosti podle § 36a odst. 8 zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Oproti tomu judikatura citovaná stěžovatelem se týká námitek proti opatření o nevyplacení části dotace podle § 14e zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). Ty zákon upravuje podrobněji a vyvolávají na rozdíl od stížnosti legitimní očekávání, že se jedná o opravný prostředek. Také jde o odlišnou fázi řízení o poskytnutí dotace (její odnětí, nikoli přiznání). Stěžovateli nevzniklo legitimní očekávání, že stížnost je řádným opravným prostředkem. Tento její charakter nemůže vyplývat pouze ze směrnice žalované. Směrnice označuje stížnost jako *opravný prostředek*, nikoli *řádný*

pokračování

opravný prostředek. Legitimní očekávání stěžovatele ohledně povahy stížnosti nemohlo vyvolat ani to, že rozhodnutí o ní má náležitosti rozhodnutí podle správního řádu a že rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže obsahovalo poučení o možnosti stížnost podat. Žalovaná nesouhlasí ani s tím, že by žaloba mohla být posouzena jako zásahová. Stěžovatel totiž podal správný typ žaloby, pouze pochybil při jejím podání.

III. Řízení před rozšířeným senátem

[5] Usnesením ze dne 15. 10. 2024, č. j. 2 As 287/2023-36, postoupil druhý senát NSS věc rozšířenému senátu, neboť se zamýšlel odchýlit od části závěrů vyslovených v rozsudku č. j. 10 As 216/2015-34, o nichž měl za to, že dopadají i na nynější věc. Druhý senát se ztotožnil s argumentací stěžovatele a konkrétně nesouhlasil se závěrem, že je třeba běh lhůty pro podání žaloby v nynější věci odvozovat ode dne doručení domněle prvostupňového rozhodnutí (body 33 a 34 rozsudku č. j. 10 As 216/2015-34, bod 27 usnesení č. j. 2 As 287/2023-36).

[6] K usnesení o postoupení věci se vyjádřila žalovaná. Upozornila, že žalobci se nedostalo nesprávného poučení o opravném prostředku, což činí neaplikovatelnými nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3476/11 a IV. ÚS 2163/11. Rovněž rozsudky NSS č. j. 6 Afs 2/2016-50 a 6 Afs 55/2016-70 se týkají odlišné situace, konkrétně odnětí části již přiznané dotace. Naproti tomu v nyní posuzované věci jde o přezkum hodnocení projektů ve fázi před rozhodnutím o přidělení dotace (grantu na výzkum). Na poskytnutí dotace není právní nárok.

[7] V posuzované věci žalovaná stěžovatele pouze informovala o tom, že zákon umožňuje podat stížnost k její kontrolní radě. V poučení ani v interních dokumentech žalované není uvedeno, že by mělo jít o řádný opravný prostředek. Ani v textu rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže není nic, co by mohlo u stěžovatele vzbudit domněnku, že se nejedná o finální rozhodnutí. Argumentace druhého senátu byla podle žalované nepřiléhavá i v tom, že na jednu stranu o stěžovateli uvádí, že je právní laik, na druhou stranu ovšem sděluje, že jeho legitimní očekávání by mělo být založeno jistou podobností procesu vyřízení stížnosti s odvolacím řízením. Takovou úvahu nelze u laika očekávat.

[8] Stěžovatel je veřejnou vysokou školou, která sama v mnoha případech vystupuje jako správní orgán, a musí mít proto značnou zkušenost s administrativními a právními postupy, včetně těch upravených v zákoně o podpoře výzkumu a vývoje. I když stěžovatel nebyl při podání stížnosti zastoupen advokátem, disponuje mnoha odborníky s právním vzděláním, kteří mají schopnost orientovat se v právním řádu. Proto jej nelze považovat za práva zcela neznalý subjekt, který potřebuje paternalistickou ochranu. Ostatně i v § 105 odst. 2 s. ř. s. je obsažena možnost stěžovatele jednat při podání kasační stížnosti prostřednictvím zaměstnanců s vysokoškolským právnickým vzděláním vyžadovaným pro výkon advokacie, a tedy není nutné nechat se zastoupit advokátem. Žalovaná proto neshledala důvod měnit stávající judikaturu NSS.

[9] Stěžovatel se k usnesení o postoupení věci rozšířenému senátu nevyjádřil.

[10] Rozšířený senát ve věci rozhodl usnesením ze dne 5. 11. 2025, č. j. 2 As 287/2023-51, tak, že podle § 71 odst. 2 písm. b) Jednacího řádu NSS věc vrátil druhému senátu bez věcného posouzení, neboť dospěl k závěru, že není dána jeho pravomoc.

[11] Rozšířený senát konstatoval, že v rozsudku č. j. 10 As 216/2015-34 není obsažen závěr, který by protirečnil názoru předkládajícího senátu a bránil aplikaci nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3476/11 (body 25 a 28 usnesení rozšířeného senátu), a to ani implicitně (bod 27). Zároveň rozšířený senát poukázal na rozdíly v poučeních poskytnutých žadatelům v obou věcech a na skutečnost, že v době rozhodování žalované již byl rozsudek č. j. 10 As 216/2015-34 publikován (bod 26).

[12] Rozšířený senát proto uzavřel, že je na druhém senátu NSS, aby posoudil, zda je v nynější věci možné aplikovat závěry Ústavního soudu, zakládající za určitých výjimečných okolností správním soudům povinnost považovat lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu za zachovanou i v případě, že od oznámení rozhodnutí správního orgánu do podání žaloby uplynuly více než dva měsíce (bod 29 usnesení rozšířeného senátu).

[13] Usnesení rozšířeného senátu bylo doručeno účastníkům řízení, kteří se k němu do dne vydání tohoto rozsudku nevyjádřili.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[14] Kasační stížnost je přípustná, projednatelná a také důvodná.

[15] Jelikož rozšířený senát ve svém usnesení uzavřel, že nic v rozsudku NSS č. j. 10 As 216/2015-34 nebrání tomu, aby druhý senát sám přijal právní názor vyslovený v předkládacím usnesení č. j. 2 As 287/2023-36, činí tak nyní druhý senát formou tohoto rozsudku, neboť nemá důvod odchytil se od svých dřívějších závěrů vyjádřených v předkládacím usnesení.

[16] Jak druhý senát uvedl v předkládacím usnesení, ztotožňuje se se závěrem desátého senátu, že stížnost podle § 36a odst. 8 zákona o podpoře výzkumu a vývoje tak, jak ji tento zákon upravuje, není řádným opravným prostředkem, a že úkon, kterým je stížnost vyřízena, není ani rozhodnutím ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“). Nesouhlasí však se závěrem městského soudu, že žalobu lze v nynějším případě v celém rozsahu odmítnout (bod 11 usnesení č. j. 2 As 287/2023-36). NSS má totiž za to, že stěžovatel napadl svou žalobou dva úkony žalovaného (rozhodnutí o stížnosti a rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže, tedy domněle „prvostupňové“ rozhodnutí). Žalobu stěžovatele lze podle názoru druhého senátu považovat za směřující jak proti rozhodnutí o stížnosti, tak proti rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže, neboť veškeré žalobní námitky se týkají tvrzených pochybení při hodnotícím procesu předcházejícím rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže; stěžovatel tedy primárně nenapadal způsob vyřízení své stížnosti. Naopak uvedl, že namítanými vadami trpí „*rovněž rozhodnutí správního orgánu prvního stupně*“ (s. 3 žaloby), jehož opis také k žalobě připojil (blíže bod 12 usnesení NSS č. j. 2 As 287/2023-36). Ve vztahu k rozhodnutí o stížnosti nemá NSS v souladu se závěry rozsudku č. j. 10 As 216/2015-34 pochybnost o tom, že se jedná o nezpůsobilý předmět přezkumu, a proto městský soud nepochybil, jestliže ve vztahu k němu žalobu odmítl [§ 70 písm. a)

pokračování

s. ř. s.]. V případě rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže však přetrvává otázka, zde lze s ohledem na okolnosti věci žalobu v části směřující proti němu odmítnout jako opožděnou.

[17] Obecně platí, že pokud stížnost není řádným opravným prostředkem a rozhodnutí o ní není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., odvíjí se dvouměsíční žalobní lhůta pro podání žaloby proti rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže ode dne oznámení tohoto rozhodnutí, nikoli ode dne oznámení rozhodnutí o stížnosti. Podle těchto východisek by se stěžovatelova žaloba jevila jako opožděná. Druhý senát však setrvává na závěru, že ústavně konformní výklad si žádá odlišné řešení (bod 13 usnesení č. j. 2 As 287/2023-36).

[18] Směrnice žalované č. *SME-08 Stížnosti ve veřejné soutěži* totiž upravuje vyřizování stížností způsobem, který nápadně připomíná rozhodování o (řádném) opravném prostředku. Tento postup například nazývá *řízením* a stížnost *opravným prostředkem*, omezuje možnost podání stížnosti na hlavního uchazeče, upravuje nepřipustnost stížnosti, lhůtu pro její podání, její zpětvzetí, a dokonce i výrokový potenciál rozhodnutí předsednictva žalované o stížnosti. V rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže byl stěžovatel poučen takto: „*Proti tomuto rozhodnutí lze podat stížnost ke kontrolní radě poskytovatele dle SME-08 Stížnosti ve veřejné soutěži ve lhůtě do 10 pracovních dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí.*“ Rozhodnutí o stížnosti pak obsahovalo poučení: „*Proti tomuto rozhodnutí o stížnosti není přípustný žádný další opravný prostředek.*“ NSS má s ohledem na tyto skutečnosti i nadále za to, že směrnice ve spojení s poučeními a dalšími postupy žalované mohla u stěžovatele vyvolat legitimní zdání, že stížnost řádným opravným prostředkem ve skutečnosti je a že je ji stěžovatel povinen vyčerpat před podáním žaloby (bod 14 usnesení č. j. 2 As 287/2023-36).

[19] Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV. ÚS 3476/11 v kontextu rozhodování orgánů veřejné vysoké školy uvedl, že z jeho ustálené judikatury „*vyplývá povinnost orgánů veřejné moci, aby při posouzení toho, zda určitý procesní prostředek ochrany práva byl podán řádně a včas, respektovaly princip důvěry jednotlivce ve správnost aktů veřejné moci*“ (bod 18). Byť nesprávné poučení nemůže založit v rozporu se zákonem přípustnost opravného prostředku (bod 19), je třeba zohlednit to, že „*pokud stěžovatel podal proti rozhodnutí správního orgánu opravný prostředek, vycházející z jeho nesprávného poučení, nelze mu přičíst k tíži, že za rozhodující skutečnost pro počátek běhu lhůty pro podání správní žaloby považoval až doručení sdělení o vyřízení tohoto opravného prostředku. Pouhý poukaz na doslovné znění § 72 odst. 1 a 4 soudního řádu správního a na obecný požadavek právní jistoty není v tomto případě namístě. Trvání obecných soudů na tom, že v dané věci měla být lhůta podle uvedených ustanovení počítána již od doručení napadeného správního rozhodnutí, totiž ve svém důsledku znamená odeprání spravedlnosti, resp. přístupu k soudu, neboť za situace, kdy byl stěžovatel na základě poučení v dobré víře v existenci opravného prostředku, od něj nebylo možné očekávat podání žaloby. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby se počátek předmětné lhůty odvíjel až ode dne, kdy bylo stěžovateli doručeno rozhodnutí příslušného správního orgánu o předmětném opravném prostředku, případně kdy byl tímto správním orgánem, příp. správním orgánem, jenž vydal původní napadené rozhodnutí, o nesprávnosti v něm obsaženého poučení vyrozuměn*“ (bod 20 nálezu).

[20] Ačkoli lze namítnout, že poučení poskytnuté žalovanou v nynější věci není nesprávné, neboť žalovaná nikdy netvrdila, že stížnost je *řádným* opravným prostředkem,

jde nepochybně o poučení přinejmenším matoucí a způsobilé uvést adresáta rozhodnutí v omyl, což ostatně uznal i městský soud v napadeném usnesení (bod 9).

[21] NSS nevidí důvodu, proč by se za takové situace neměla taktéž uplatnit výše uvedená východiska vyjádřená Ústavním soudem. Ostatně lze přiměřeně odkázat i na závěr, který Ústavní soud vyslovil v bodě 25 nálezu ze dne 30. 5. 2013, sp. zn. IV. ÚS 2163/11: *„Zákonná povinnost automatického poučení o přípustnosti dovolání neumožňuje obecným soudům poskytnout toto poučení takovým způsobem, který by fakticky mohl účastníka řízení zmást na cestě za zrušením jemu nevyhovujícího soudního rozhodnutí. Princip legitimní důvěry v akty soudní moci vyžaduje, aby v případech zjevně přípustného opravného prostředku nemohl být účastník řízení poškozen na svých právech uvedením v omyl poučením sice formálně správným, avšak neúplným či poučením pro právního laika matoucím. Prastará právní zásada ignorantia iuris non excusat musí v moderním státě se složitým právním řádem v takových případech ustoupit principu legitimní důvěry v přesné a jasné znění aktů orgánů soudní moci, neboť v právním státě platí zásada, že soud zná právo.“*

[22] Také rozsudky NSS č. j. 6 Afs 2/2016-50 a č. j. 6 Afs 55/2016-70 podle kasačního soudu podporují závěr o tom, že žalobu nelze v nynější věci považovat za opožděnou. V těchto rozsudcích se šestý senát věnoval opatření o nevyplacení částí dotace podle § 14e rozpočtových pravidel a podání námitek a správních žalob v této souvislosti. V obou věcech městský soud prohlásil rozhodnutí o námitkách za nicotné a v části směřující proti samotnému rozhodnutí o snížení dotace žaloby odmítl jako opožděné (body 5, resp. 6 citovaných rozsudků).

[23] Šestý senát rozsudky městského soudu v rozsahu výroků o odmítnutí žaloby zrušil. Připomněl, že ústavním limitem užití lhůt pro podání žaloby ve správním soudnictví je požadavek, aby existovala reálná možnost adresáta své právo na soudní kontrolu uplatnit a aby nešlo o ochranu pouze iluzorní (rozsudek č. j. 6 Afs 2/2016-50, bod 32). V bodě 55 rozsudku č. j. 6 Afs 2/2016-50 pak šestý senát uvedl: *„Závěr, že institut námitek byl zakotven jen v dotačních pravidlech (v příloze č. 30 Příručky) a příjemce musí žalovat původní rozhodnutí o pozastavení výplaty dotace, a pokud mu v důsledku podání námitek a rozhodování o nich uplynula lhůta k podání žaloby proti rozhodnutí o pozastavení výplaty dotace, bude žaloba odmítnuta pro opožděnost, nemůže obstát. I když je takové řešení v souladu s obecnými principy soudního řádu správního, neboť podmínkou pro podání žaloby není vyčerpání jiných prostředků ochrany, než které vyplývají ze zákona, nelze v daném případě vzhledem ke shora uvedenému dovozovat, že příjemci dotace mělo být zřejmé, že se měl soudně bránit hned, zvláště když rozpočtová pravidla před novelou provedenou zákonem č. 25/2015 Sb. (novela účinná od 20. 2. 2015) použití správního řádu vylučovala a žádné speciální opravné prostředky nestanovila. Naopak je pochopitelné, že příjemce vyčerpá všechny možnosti obrany, které má k dispozici a které mu samotné dotační podmínky nabízí, zvláště pak, jestliže zákon výslovně soudní ochranu vylučuje. Požadavek, aby se adresát aktů orgánu veřejné moci při nejednoznačnosti právní úpravy bránil hned pouze z procesní opatrnosti, není přiměřený. Pokud je mu správním orgánem umožněno podat proti informaci o nevyplacení části dotace námitky, nabízí se výklad ve prospěch účastníka řízení, neboť ten se řídil pokyny orgánu veřejné moci.“*

[24] Tento závěr šestý senát přijal i přesto, že tehdejší žalobkyně nebyla v samotném rozhodnutí poučena o možnosti podat námitku a tato možnost vyplývala pouze z podmínek

pokračování

pro čerpání dotace (rozsudek č. j. 6 Afs 2/2016-50, bod 58). K totožným závěrům dospěl šestý senát i v rozsudku č. j. 6 Afs 55/2016-70 (body 37-42).

[25] NSS se neztotožnil s argumentací žalované, podle níž závěry šestého senátu nejsou přílehlavé, neboť jde o odlišné instituty, námitky podle rozpočtových pravidel mají podrobnější zákonnou úpravu a týkají se odlišné fáze dotačního procesu. Předně lze uvést, že závěry šestého senátu se vztahovaly k rozpočtovým pravidlům ve znění před novelou provedenou zákonem č. 25/2015 Sb., kdy § 14e rozpočtových pravidel žádnou úpravu námitek ještě neobsahoval a námitky byly upraveny pouze v dotačních pravidlech, jak vyplývá z výše uvedené citace rozsudku šestého senátu. Poukaz žalované na to, že v současné době jsou námitky v § 14e rozpočtových pravidel upraveny podrobněji, proto nemá vliv na přílehlavost závěrů šestého senátu.

[26] NSS nespatřuje relevantní odlišnost ani v tom, že rozhodnutí podle § 21 odst. 7 zákona o podpoře výzkumu a vývoje se týká fáze dotačního procesu, kdy je teprve rozhodováno o poskytnutí dotace, zatímco postupem podle § 14e rozpočtových pravidel dochází k nevyplacení dotace, o jejímž poskytnutí již rozhodnuto bylo. V obou případech totiž není pochyb o tom, že šlo o rozhodnutí, která obecně podléhala soudnímu přezkumu (rozsudky NSS č. j. 10 As 216/2015-34, bod 31, a č. j. 6 Afs 2/2016-50, body 48 a 51). To, čeho se tato rozhodnutí týkala z hlediska svého věcného obsahu, lze považovat za podružné při posouzení otázky ryze procesní, tedy včasnosti žaloby. Ostatně žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti tvrzenou odlišnost ani nepřibližuje.

[27] Naopak, jak již v minulosti uvedl rozšířený senát, právní řád, založený na principech jednoty, racionality a vnitřní obsahové bezrozpornosti, s sebou nutně přináší imperativ stejného náhledu na srovnatelné právní instituty, byť upravené v rozdílných právních předpisech, či dokonce odvětvích (rozsudek ze dne 26. 10. 2005, č. j. 2 Afs 81/2004-54, č. 791/2006 Sb. NSS). Obdobně se vyjadřuje i Ústavní soud (nálezy ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. III. ÚS 741/06, či ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 1169/07, bod 14).

[28] NSS má za to, že není důvod nahlížet odlišně na situaci, kdy může být adresát veřejnosprávního působení uveden směrnicí žalované a jejími poučeními v omyl ohledně povahy stížnosti podle § 36a odst. 8 zákona o podpoře výzkumu a vývoje, oproti situaci, kdy se stane v zásadě totéž, pouze prostřednictvím dotačních podmínek ve vztahu k námitkám proti opatření podle § 14a rozpočtových pravidel ve znění před novelou provedenou zákonem č. 25/2015 Sb. Opačný přístup se totiž může dostávat do rozporu s ústavním požadavkem rovnosti a konzistentnosti rozhodovací praxe (nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. II. ÚS 566/05, či ze dne 14. 6. 2016, sp. zn. I. ÚS 3324/15, bod 16).

[29] I kdyby snad bylo sporné, zda mohl být stěžovatel žalovanou uveden v omyl ohledně povahy stížnosti jako řádného opravného prostředku, či nikoli, má NSS za to, že v případě pochybností je třeba se přiklonit k přístupu, který zachovává právo na přístup k soudu (nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 5. 2001, sp. zn. IV. ÚS 393/2000, usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS, body 14- 16, či rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2005, č. j. 1 Afs 86/2004-54, č. 792/2006 Sb. NSS).

[30] NSS tedy uzavírá, že s ohledem na výše uvedené důvody se mu v nynější věci jeví, že stěžovatel byl poučením a interní procesní úpravou žalované uveden v omyl ohledně povahy stížnosti jako řádného opravného prostředku, a proto mu v souladu se závěry nálezů sp. zn. IV. ÚS 3476/11 a IV. ÚS 2163/11 a rozsudků č. j. 6 Afs 2/2016-50 a č. j. 6 Afs 55/2016-70, jakož i další výše citované judikatury, nelze klást k tíži, že před podáním žaloby k soudu vyčerpal možnost podat nejprve stížnost. V nynější věci proto nelze odvozovat lhůtu pro podání žaloby již ode dne oznámení rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže.

[31] Pokud jde o námitky obsažené ve vyjádření žalované k usnesení o předložení věci rozšířenému senátu, má NSS za to, že s poukazy na odlišnost mezi rozpočtovými pravidly a zákonem o podpoře výzkumu a vývoje a na formální správnost poučení poskytnutého stěžovateli se již vypořádala argumentace obsažená v předkládacím usnesení, která je reprodukována i v tomto rozsudku (srov. výše body 20 a 25-27).

[32] Ohledně odkazu žalované na to, že stěžovatele jako veřejnou vysokou školu nelze považovat za právního laika, který v procesních otázkách potřebuje paternalistickou ochranu, lze žalované přisvědčit, že stěžovatel skutečně není jakýmsi „prototypním“ právním laikem, resp. nezastoupeným účastníkem, a že u stěžovatele lze zřejmě očekávat existenci interního právního aparátu. Zároveň je však ale třeba zdůraznit, že Ústavní soud v nálezech sp. zn. IV. ÚS 3476/11 a IV. ÚS 2163/11, ani NSS v rozsudcích č. j. 6 Afs 2/2016-50 a č. j. 6 Afs 55/2016-70, nevztahují své závěry k tomu, zda je adresát veřejnoprávního působení právním laikem, či nikoli, ani zda je zastoupen advokátem, či nikoli, nýbrž odkazují obecně na důvěru účastníka řízení ve správnost aktů veřejné moci, aniž by tato důvěra byla vázána na míru právní kvalifikace tohoto účastníka. Jestliže tedy druhý senát NSS v jednom z odstavců předkládacího usnesení zmínil, že stěžovatel nebyl ve správním řízení zastoupen (bod 24 usnesení č. j. 2 As 287/2023-36), jde o podružnou okolnost ve vztahu ke skutečnosti rozhodující – totiž že poučení žalované a interní úprava procesu rozhodování o stížnosti byly objektivně způsobily uvést stěžovatele v omyl ohledně povahy tohoto prostředku ochrany. Proto mu nelze klást k tíži, že jej před podáním žaloby využil.

[33] Zároveň podle NSS platí, že pokud rozšířený senát konstatoval, že závěry rozsudku č. j. 10 As 216/2015-34, na právní otázku spornou v nynější věci vůbec nedopadají (bod 28 usnesení rozšířeného senátu), nelze ani tvrdit, že stěžovatel si měl být závěrů tohoto rozsudku vědom, a z tohoto důvodu neměl být poučením a interní procesní úpravou žalované uveden v omyl. I kdyby ale připadalo v úvahu zohledňovat skutečnost, že v době, kdy byl stěžovatel žalovanou poučen o možnosti podat stížnost, již byl rozsudek desátého senátu veřejně dostupný, resp. publikovaný ve Sbírce rozhodnutí NSS, nepřeváží podle kasačního soudu tento fakt nad tím, že stěžovateli se dostalo individualizovaného a konkrétního poučení v jeho věci, které mělo ve spojení se všemi souvisejícími okolnostmi včetně interní procesní úpravy žalované značný potenciál vyvolat v něm dojem, že má k dispozici řádný opravný prostředek. V nynější věci proto podle NSS nelze stěžovateli klást k tíži, že si rozsudku č. j. 10 As 216/2015-34 nebyl vědom či se jím neřídil, a to tím spíše, jestliže jeho skutkový základ byl odlišný, neboť i znění poskytnutého poučení nebylo totožné jako poučení poskytnutého stěžovateli (bod 26 usnesení rozšířeného senátu).

pokračování

V. Závěr a náklady řízení

[34] Kasační stížnost není důvodná, pokud jde o tu část usnesení městského soudu, kterou byla odmítnuta žaloba ve vztahu k rozhodnutí předsednictva žalované o stížnosti. V této části proto NSS kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Ve vztahu k této části rozhodnutí stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů, neboť nebyl úspěšný (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalované nevznikly náklady přesahující rámec běžné úřední činnosti (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 3. 2013, sp. zn. II. ÚS 376/12). Kasační stížnost je však důvodná, pokud jde o tu část usnesení městského soudu, kterou byla odmítnuta žaloba ve vztahu k rozhodnutí o výsledku veřejné soutěže, a proto NSS v tomto rozsahu zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věty první s. ř. s.). Městský soud je v dalším řízení vázán závěry vyslovenými v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Vyjde tedy ze závěru, že stěžovatelovu žalobu nelze odmítnout jako opožděnou, a bude se jí věcně zabývat, budou-li pro to splněny ostatní procesní předpoklady.

[35] V dalším řízení rozhodne městský soud také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.), a to v té části, v níž řízení pokračuje.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. listopadu 2025

Sylva Šiškeová
předsedkyně senátu